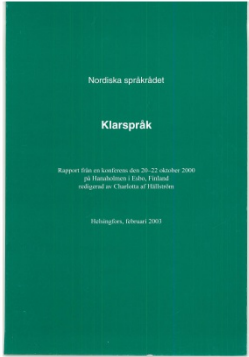

Klart språk i Norden

Titel:	Slutdiskussion	
Forfatter:	Redaktionen	
Kilde:	Klart språk i Norden, 2003, s. 72-74	
URL:	http://ojs.statsbiblioteket.dk/index.php/ksn/issue/archive	

© Netværket for sprognævnene i Norden

Betingelser for brug af denne artikel

Denne artikel er omfattet af ophavsretsloven, og der må citeres fra den. Følgende betingelser skal dog være opfyldt:

- Citatet skal være i overensstemmelse med „god skik“
- Der må kun citeres „i det omfang, som betinges af formålet“
- Ophavsmanden til teksten skal krediteres, og kilden skal angives, jf. ovenstående bibliografiske oplysninger.

Søgbarhed

Artiklerne i denne udgivelse er skannet og OCR-behandlet. OCR står for 'optical character recognition' og kan ved tegngenkendelse konvertere et billede til tekst. Dermed kan man søge i teksten. Imidlertid kan der opstå fejl i tegngenkendelsen, og når man søger på fx navne, skal man være forberedt på at søgningen ikke er 100 % pålidelig.

Slutdiskussion

Slutdiskussionen inleddes med att Maiken S. Poulsen berättade om klarspråksarbetet på Färöarna. Hon konstaterade att klarspråksarbetet är mindre systematiserat än i Finland och Sverige, och att det främst består av färöiska språknämndens arbete. Myndigheterna blir emellertid allt mer medvetna om vikten av ett gott och klart språk i sina texter. På Färöarna upplever man att den danska skrivtraditionen och den danska syntaxen utgör det största hindret för en naturlig och klar färöiska även i myndighetstexter. En viktig uppgift är att bygga upp ett färöiskt juridiskt språk. Barbro Ehrenberg-Sundin påpekade att man i Galicien, Katalonien och Baskien nu har fått rätten att använda de nationella språken som administrativa språk, och att man därför nu måste skapa nya administrativa språk som inte blir alltför präglade av den spanska syntaxen. Detta arbete kunde säkert också Färöarna dra nytta av.

Sigurður Jónsson berättade i korthet om det isländska klarspråksarbetet. Han konstaterade att islänningarna har arbetat med språkvård i 200–300 år. Den isländska språknämnden grundades 1964. Man brukar säga att det bor en liten språkvårdare i varje islänning, och därför har man inte sett behovet av ytterligare språkvård som så stort på Island, men nu ökar trycket från andra språk och språkkulturer. Myndighetsspråket upplevs som svårt att förstå på grund av svår syntax och besvärliga nominalfraser. Man ska nu utarbeta en skrivregelsamling för Alltinget. Denna språkliga handbok ska innehålla regler och råd för hur man skriver begripligt. Handboken är i första hand menad för dem som redigerar protokollen.

Barbro Ehrenberg-Sundin påpekade att en viktig riktlinje i klarspråksarbetet är att också modernisera språket då en lag moderniseras.

Mikael Reuter berättade att den finska lagstiftningen bygger på gammalt svenskt lagspråk, och denna krångliga finska översätts till svenska. Speciellt på 1950-talet var lagspråket i Finland exceptionellt besvärligt, men det har blivit mycket bättre sedan dess. Det officiella svenska klarspråksorganet i Finland är Statsrådets svenska

språknämnd. Dessutom är boken Svenskt lagspråk i Finland ett mycket viktigt hjälpmedel i klarspråksarbetet, och den används av många myndigheter. Den finska och den svenska språkvården samarbetar i viss mån, men samarbetet kunde intensifieras, speciellt i fråga om kurser, eftersom erfarenheter från finsk-svenskt samarbete på klarspråkskurser visar att språkvård på det här planet är språkoberoende.

Det finns ingen finskspråkig motsvarighet till Statsrådets svenska språknämnd, påpekade Aino Piehl. Hade inte justitieministeriet motsatt sig en sådan hade den nog grundats. Även om finnar upplevs som lite formella åtminstone i språkligt hänseende finns det en positiv attityd till klarspråk i Finland. Problemet med Forskningscentralen för de inhemska språken är att den är en utomstående myndighet, och även om det finns språkvårdare på Forskningscentralen som har myndigheternas språk som sitt specialområde krävs det mer av en person på en myndighet att kontakta en utomstående instans än att kontakta en kollega. Därför borde alltså klarspråksarbetet vara organiserat så att rekommendationerna kommer internt inom myndigheten och inte från en utomstående part, och att tröskeln att kontakta myndighetsspråkvårdaren är så låg som möjligt.

Eva Thorén berättade att Justitiedepartementet i Sverige har bitt Statskontoret utreda begripligheten i myndigheternas texter och svara på frågan hur myndighetsspråkvården ska organiseras, det vill säga om det behövs en central instans som till exempel Klarspråksgruppen. Denna utredning beräknas vara färdig i september 2001.

Barbro Ehrenberg-Sundin berättade att ett handlingsprogram för det svenska språket ska utarbetas. Det är ett resultat av Svenska språknämndens förslag till handlingsprogram från 1998, och tar fasta på språknämndens förslag att svenska språkets ställning i Sverige bör lagfästas. Syftet med handlingsprogrammet är dels att främja svenska språkets ställning, dels att ge alla i Sverige likvärdiga möjligheter att tillägna sig svenska språket.

Mikael Reuter berättade att Finlands språklag, som är från 1922, kommer att få en ny form.

Till slut diskuterades klarspråksseminariernas framtid. De samlade personerna enades snabbt om att det är lämpligt att ha semi-

Slutdiskussion

narierna vartannat år, precis som man hade tyckt på förra klarspråksseminariet. Henrik Holmberg föreslog att nästa seminarium skulle hållas i Bryssel, det ställe där de flesta EU-texterna koncipieras. Eftersom även EFTA-länderna påverkas av EU-språket borde det vara intressant för alla nordiska länder.

Seminariet diskuterade även en gemensam klarspråkswebbplats, och man enades om att försöka skapa en webbplats på alla nordiska språk med material för klarspråksintresserade personer, även icke-språkvetare. Webbplatsen kan lämpligen placeras på Nordiska språkrådets server.